

A woman with long dark hair, wearing a dark blazer over a red top, sits at a wooden desk in a courtroom. She is looking towards the camera with a serious expression. The room features high ceilings with ornate decorations, large white columns, and blue curtains. Several pendant lights hang from the ceiling. In the background, there is a wooden bench and a desk with a microphone.

Op oorlogspad in de rechtszaal

Barbara Klunder:
„Ik verdedig niet
wat iemand heeft
gedaan, ik verdedig
zijn rechten.“

Ze is advocate in de 'zaak Nij Beets'. „Een erkenning”, vindt Barbara Klunder (34) uit Leeuwarden. Ze is dol op haar vak, ook al brengt dat mee dat ze op feestjes vaak moet uitleggen waarom ze doet wat ze doet. „Dat hoort erg bij deze tijd. Mensen lezen alleen maar koppen, of kleine stukjes nieuws maar ze vinden wel meteen van alles.”

Jantien de Boer
Foto Siep van Lingen

Barbara Klunder is op haar hoede, want ze wil niks zeggen over de 25-jarige vrouw uit Nij Beets die verdacht wordt van het doden van haar vier pasgeboren baby's. In november begint de rechtszaak, belooft ze. Op vrijdagavond 6 augustus werd ze benaderd. Sietske uit Nij Beets wilde een vrouwelijke advocaat, hoorde ze. En iemand had haar naam genoemd. De raadvrouw: „Ik had die avond een barbecue, ik had het superdruk gehad, ik had niks meegekregen nog van de zaak, maar ik dacht gelijk: 'Alles moet nu opzij. Dit gaat voor alles'.”

Waarom?

Voorzichtig: „Door de feiten.” Barbara Klunder ging die avond eerder naar huis, zette de televisie aan en zag dat 'Nova' een item aan de zaak wijdde. „Dan laat het je dus niet meer los.” Het was trouwens nog maar de vraag of het zou klikken tussen de verdachte en haar, zegt ze. „En het is niet aan mij om daarover te oordelen. In het begin houd ik daarom altijd een slag om de arm. Een verdachte moet zich bij mij 100 procent op zijn of haar gemak voelen.” Maar het klopte. En nadat ze Sietske had ontmoet, dacht ze maar één ding. Ze wist: „Prima, hier ga ik mijn schouders onder zetten. Dit meisje ga ik verdedigen.”

Het is geen zaak als alle andere, vindt ze, al voegt ze er gauw aan toe dat alle dossiers natuurlijk uniek zijn. „Maar dit is wel eentje die extra aandacht verdient.”

Hoezo?

Opnieuw op haar hoede: „Dat zeg ik niet. Dat komt later wel.” Nee, er zijn nog geen collega-advocaten geweest die een hen-

geltje hebben uitgegooid, omdat ze de zaak Nij Beets wilden overnemen. Soms gebeurt dat, weet ze, en proberen advocaten zaken van elkaar af te pakken omdat ze er bekendheid mee kunnen vergaren.

Het is Barbara Klunder in haar hele carrière één keer overkomen. Een advocaat uit het Westen belde met de boodschap dat hij op verzoek van de cliënt een zaak van haar overnam. „Ik zei: 'O, nou dat kan wel', tot de politie belde en vertelde dat die cliënt het zo vervelend vond dat ik hem niet langer wilde verdedigen.”

Nare spelletjes zijn het, en het zal haar niet meer gebeuren, zegt ze.

Ze studeerde Internationaal en Europees recht in Groningen. „Ik dacht: als ik klaar ben met die studie ga ik bij de Verenigde Naties werken.”

Het liep anders. Na een werkperiode bij de vreemdelingenkamers in Arnhem en Zutphen ging ze „heel hard het strafrecht in”. Ze vond de vreemdelingenzaken uitzichtloos. „Bijna niemand mocht blijven. Internationale vluchtelingenverdragen zijn ontworpen om asielzoekers bescherming te bieden, maar in de praktijk is de bewegingsruimte van de rechterlijke macht heel klein.”

Ze maakte daarom gauw een overstap naar het strafrecht. En ze vindt haar werk nog steeds geweldig. „In het strafrecht krijg je te maken met rechters en een krachtige officier van justitie, die gesteund wordt door een enorm opsporingsapparaat. Stel je voor. Daar zit je cliënt dan in zijn uppie tegenover en jij mag als advocaat voor de rechten van zo'n verdachte opkomen.”

Ze gebaart enthousiast, een dik wetboek op haar bureau valt er van om. Stralend, terwijl ze het omhoog houdt: „Kijk, uit 1907. Van een kantoorgenoot gekregen.”

Kijk je er wel eens in?

„Echt wel. Alleen al dat woordgebruik van toen. Het recht is met zoveel mooie woorden omkleed. Ik vind het niet droog. Echt niet. De taal in zo'n wetboek is gewoon afgebakend, je moet van een wet op aan kunnen.”

Strafrechtadvocaten moeten tegenwoordig stevig in hun schoenen staan, vindt ze. „Je moet niet terugdeinzen om te verdedigen waarom je werk zo belangrijk is. Zeker nu mensen vaak zeggen dat je criminelen maar gewoon moet straffen en opsluiten.”

Soms haalt ze Voltaire aan die schreef: 'Ik verafschuw wat u zegt, maar ik zal uw recht om het te zeggen met mijn leven verdedigen'. „Zo denk ik er precies over. Ik verdedig niet wat iemand gedaan heeft, ik verdedig zijn rechten.” En meteen er achteraan: „Maar dat klinkt zo advocaatachtig.”

Critici die haar op feestjes zuur aanspreken over haar vak gaan er altijd maar van uit dat zij nooit iets verkeerd doen, vindt ze. „Maar iedereen kan aan de andere kant komen te staan. Dat vergeten mensen wel eens. En als ze zelf in moeilij-

heden komen, willen ze ook verdedigd worden.”

Ze is nooit door haar cliënten bedreigd, of gemanipuleerd. Maar het kan, weet ze. „Je moet sterk zijn en je rol in het strafproces vervullen. Ik wil me daarom door niemand laten meeslepen, ook niet door figuren die vinden dat een meervoudige verkrachter maar levenslang moet krijgen.”

„Dat schreeuwen en oordelen hoort bij deze tijd, maar vaak denken mensen niet na en praten ze gewoon met anderen mee. Ik hou daar niet van. Ik wil kritisch blijven.”

Ze had al jong een fascinatie voor onrecht. Verlegen haast: „Toen we op de lagere school naar een film over Anne Frank keken, liep ik huilend het lokaal uit. Het kwam erg bij me binnen. Ik kan nog steeds niet tegen dat soort films. En toen we met school naar het concentratiekamp Theresiënstad gingen, kwam ik er hyperventilerend uit.”

„Ik was geschokt door de gestructureerde vernietiging, door het feit dat mensen op iets werden aangevallen waaraan ze niks konden doen.”

„Ik zag er een kaars, met daarachter allemaal namen van slachtoffers. Zoveel namen. Allemaal vermoord om wat ze waren. Maar niemand is beter dan een ander. Dat vind ik. En dat mogen mensen soft idealistisch noemen, maar ik ben er principieel in. Ik voel me nooit beter dan een ander.”

Ze is inmiddels voorzitter van Tumba, de Friese organisatie die wereldburgerschap en gelijke behandeling bevordert. Ze is ook Fries afgevaardigde bij Art.1, de landelijke vereniging ter voorkoming en bestrijding van discriminatie. Dat doet de vraag rijzen: Heeft haar missie tegen onrecht en discriminatie te maken met het feit dat ze geadopteerd is?

Ze trekt haar wenkbrauwen op, even maar.

Je bent toch geadopteerd uit Iran?

„Dat klopt. Ik was twee, mijn broer was een half jaar. Mijn ouders hebben ons uit een weeshuis in Teheran gehaald. En toen ik klein was droomde ik ervan om ambassadeur voor Nederland in Iran te worden.”

Ze voelt een binding met haar geboorteland, zegt ze. „Ik volg alles uit Iran op het nieuws.” Zo zag ze ook de beelden van de laatste revolutie in 2009, toen het volk na de verkiezingen in opstand kwam tegen president Ahmedinejad. „Ik kon niet helpen, ik kon niks doen. Dat is moeilijk, dat geeft nog steeds een gevoel van onmacht. Ik kom nou eenmaal uit een land waar ze niet eens weten hoe je het woord mensenrechten schrijft. Dat zit in je, dat neem je mee.”

Maar Iraans? Is ze dat nog? „Ik hou van pittig eten en citroen en gebakken rijst. En vroeger dachten mensen vaak dat ik Turks was, omdat ik donker haar heb.” Maar dat is het dan ook, zegt ze. „Ik vind het onzin om mensen in een hokje te stoppen.”

En het gesprek gaat verder. Over haar moeder, die lief en zorgzaam, „echt een moeder is”, over haar vader die er altijd op hamerde dat ze haar talent moest gebruiken. Over vrouwen

BIOGRAFIE

Barbara Klunder
geboren 22 juni 1976

woonde in Teheran, Veenendaal, Zuidlaren, Vorden, Groningen, Poitiers, Arnhem en nu Leeuwarden

Studie: specialisatie-opleiding strafrecht, Nederlands, internationaal en Europees recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, een half jaar Internationaal recht aan de Université de Poitiers in Frankrijk

Werk: beëdigd als advocaat in 2003, advocaat bij Rotshuizen Geense Advocaten in Leeuwarden

ook, die „niet achtergesteld mogen worden”. Barbara: „Ik vind het belangrijk dat vrouwen zich profileren, want mannen zullen het niet voor ze doen. Maak het waar, laat het maar zien en gebruik je vrouwelijke kant, zou ik zeggen.”

Ze heeft een heldin, bekent ze. „Advocate Inez Weski komt op voor de rechtstaat en trekt zich geen reet aan van de mening van anderen. Ik vind haar erg inspirerend. Veel mensen willen aardig gevonden worden, maar dat boeit Inez Weski helemaal niet. Zij is juridisch inhoudelijk heel goed en zal altijd haar dingen blijven zeggen.”

En verder gaat het, over de lol van het houden van een pleidooi. Over het toneelspelen dat daarbij hoort. „Soms denk ik pas op de zitting: o, ik ga het zó doen. Dat voel je, dat leer je. Dat is de lol.” Haar ogen vonken als ze zegt: „Een officier van justitie die onredelijk is... dat is het leukste wat er is. Dan kun je steken, echt oorlog voeren. Soms kom ik de zittingszaal uit en moet je me echt even niet aanspreken.”

Omdat het nog oorlog is?

„Ja. Dan ben ik nog op oorlogspad. Maar het allermooiste is het als het recht zegeviert. Dat klinkt suf, maar gerechtigheid is echt het allermooiste. Want soms heb ik wel eens het idee dat mijn ziel bezoedeld raakt door alles wat ik zie en hoor. Ik zit veel in gevangnissen en op politiebureaus. Dan is gerechtigheid echt een hele mooie tegenhanger.” Ontwapenend: „En een dagje op kantoor trouwens ook. Daar kan ik echt van genieten.”